

NMS Madagaskar Blogg

2/2023

Kjære venner!

Med det nye blogg magasinet, hvor en kan lese mye nytt om NMS sitt arbeid på Madagaskar, ønsker vi alle våre lesere en velsignet jul og et godt nyttår og takker for interessen i NMS sitt arbeid!

På vegne av Øst Afrika Global,

Sonja

NMS Madagaskar Blogg adressen:

sonjak@nms.no

Postadresse:

Mission Norvegienne
P.B. 880
101 Antananarivo
Madagaskar

Besøksadresse:

Mission Norvegienne
9, Rue Rakotonirina Stanislas
Isoraka
101 Antananarivo
Madagaskar

Eventyrlig tur sammen med REMAFI

Tekst og foto: Sonja Küspert, sonjak@nms.no

27.10.2023

I begynnelsen av oktober var jeg på tur sammen med REMAFI, et underprosjekt av det store helseprogrammet «Helsetjenester for mor og barn», MCHP. REMAFI jobber tett sammen med tidligere tradisjonelle fødselshjelpere og med helsesentrene fra kirken, SALFA. Senteret i Belanitra nordøst for Antsirabe fungerer best.

En kort pause ved veiskillet som fører til Marolambo. Arlette er på min venstre side.

Vi var åtte personer, Arlette i spissen, som er leder for REMAFI, fire jordmødre fra forskjellige plasser på Madagaskar, Dr. Fitahiana, en mann som tar seg av å forkynne Guds ord og jeg. Det var en tredagers tur som startet i Antsirabe om morgenen. De første 60 kilometerne kunne vi kjøre med bil, men deretter er veien så dårlig at kun motorsykler, sykler og veldig store lastebiler kan kjøre på den. Heldigvis var det åtte erfarne og dyktige motorsyklister som var sammen med oss de neste dagene og som kjørte oss trygt frem og tilbake.

Det var flott å se det gode arbeidet som blir gjort og hvordan dette hjelper gravide kvinner. Lederen ved helsesenteret i Antanifotsy sa tydelig at det er store forskjeller mellom helsesentrene hvor REMAFI arbeider og hvor tidligere tradisjonelle fødsels-hjelpere følger gravide til helsesentrene – hvor de så kan føde under trygge forhold, og helsesentrene uten samarbeid med REMAFI. Færre kvinner kommer til disse helsesentrene, de føder hjemme – noe som kan føre til store og alvorlige komplikasjoner, fistelskader og frem til mors og/eller barns død.

Dr Hasinoro er en svært engasjert og aktiv lege som gjør tjenesten sin samvittighetsfull.

REMAFI's kjerneaktivitet er å ta kontakt med tradisjonelle fødselshjelpere. Disse gjør fremdeles sin nedarvede tjeneste, men får i henhold til loven ikke lenger lov til å assistere aktivt under fødslene. De mangler profesjonell utdanning, noe som kan føre til feil som kan få katastrofale konsekvenser for mor og barn. Ved å bli medlemmer i REMAFI slutter de med å arbeide på eget ansvar som jordmødre, men bringer kvinnene til det nærmeste helsesenteret. De jobber tett sammen med de ansatte på helsesentrene. Målet er også at de skal jobbe tett med lokale beslutningstakere og myndigheter. Noen steder er det også lærerne og politiet som støtter deres arbeid. Hvor alle jobber sammen hånd i hånd er resultatet det beste; dette er tilfellet i Belanitra.

Ved Anjamanga traff vi blant andre legen Dr Hasinoro, en dyktig og aktiv ung dame. Hun så problemet med at nybakte mødre med sine babyer holdt til i samme bygningen med alvorlig syke pasienter. På hennes initiativ ble det samlet inn penger til et separat bygg. De hadde en tombola og beboerne hjalp også til med byggingen av et lite hus med to rom. De klarer dette uten hjelp fra utlandet og nå kan Anjamanga ta imot gravide og fødende på en enda bedre måte.

I Belanitra traff vi mange av de lokale 23 REMAFI-medlemmene; fem av dem er menn. Vi hadde en god diskusjon og så at de vet godt hvordan de kan hjelpe kvinnene. De kjenner faresignalene under svangerskapet, bringer de gravide trygt til helsesenteret og har også hørt om fistelskader og hjelper disse kvinnene til å få spesialisthjelp. Så kunne fem kvinner opereres ved sykehuset i Morondava og er nå friske igjen.

Gruppen er svært aktiv for å skaffe penger i gruppekassen: de kjøper kaffe, ris og bønner når de er billige og selger dem etterpå, når prisene har steget. De har også griser. REMAFI-gruppen har tette bånd seg imellom og de besøker hverandre ved spesielle anledninger, og når noen er syke eller dør. De var også et godt eksempel under koronapandemien – alle ble vaksinert mot korona to ganger. På Madagaskar var det mange som var svært skeptiske til vaksinasjonen, og bare noen få benyttet seg av dette tilbudet.

Noen av de aktive Remafi-kvinnene som forteller om oppgavene sine.

Det ville være bra, om det fantes REMAFI-kvinner og -menn overalt i landlige strøk på Madagaskar, slik at gravide kvinner kunne få støtte og slutte å føde hjemme hvor de risikerer liv og helse for seg selv og for barnet.

Avskjed fra Rova og Tovo

Tekst: Arild Bakke: arildb@nms.no; og foto: Margrethe Reve Bransæther: margretherb@nms.no

18.11.2023

Misjonærene Rovasoa og Ratovohery avslutter nå sin første periode i Thailand. Ekteparet skal studere to år i Canada.

Misjonærene Rovasoa og Ratovohery avslutter nå sin første periode i Thailand. Utsendt av Den gassisk-lutherske kirke, med støtte fra NMS, har de gjort en enestående innsats i Thailand de siste ni årene. Deres integritet, tilpasningsdyktighet og formidlingsevne har begeistret mange. De har satt seg i respekt både i kirken i Thailand og hos andre misjonspartnere. Ikke minst har de hatt en fantastisk inngang blant minoritetsfolket Loa i fjellområdet Nan, mot grensen til Laos, nordøst i landet.

Dr Rova gjorde mange husbesøk og hjalp de syke.

Tovo feirer nattverd med menigheten.

Nå skal ekteparet studere to år i Canada, og dattera Grace skal begynne på en engelskspråklig skole. Legen Rovasoa vil videreutdanne seg innen helsefaglig administrasjon, mens presten Ratovohery ønsker å ta en master innen pastoralpsykologi. De er på ingen måte ferdige med sin tjeneste i Thailand. De planlegger å fortsette som misjonærer etter to års studier.

Vi takker ekteparet for godt samarbeid så langt og ønsker dem alt godt for studiene i Canada.

Bildet er tatt i anledning en avslutningsmarkering for ekteparet. Foran fra venstre: Ratovohery, Grace og Rovasoa. Bakkerst fra venstre: Elin Knudsen (studiekoordinator), Darunee Tipvarakankoon (studiekoordinator), Chanda Saiyotha (biskop i Den evangelisk-lutherske kirke i Thailand), Knut Hallen (misjonær i Thailand), Dag Johannessen (tidligere Thailand-misjonær) og Margrethe Reve Brandsæther (pendlermisjonær Thailand).

Presteskolen ved foten av Avokofjellet

Tekst og foto: Kristin Hulbak Skaar

03.11.2023

En halvtimes kjøretur vestover fra Antsirabè finner vi presteskolen i Atsimoniavoko. Her skal vi møte rektor Andriamparany Jean Christian.

Vi har avtalt tid for et intervju, og etter de sedvanlige hilsningsrundene er vi i gang. Andriamparany er 49 år og kommer fra Ankazomirivotra, 70 km vest for Betafo. Hit til presteskolen kom han for 6 år siden. «Og her håper jeg å kunne være til jeg dør», smiler han litt sjenert. «Jeg trives så godt her, og jeg er veldig glad i å undervise. «Det gamle testamentet er mitt felt», fortsetter han.

Det er mange som ønsker å bli tatt opp som student på presteskolen i Atsimoniavoko. Ved siste opptaksprøve var det ca. 160 søkere til 75 plasser. Hvor mange som blir tatt opp fra år til år er avhengig av behovet for nye prester. Det er 5 synoder (menighetskretser) som sokner til skolen. Hver synode avgjør hvor mange studenter de vil sende til skolen, fra null til 25 studenter, alt etter behov. Når de har fullført tre år på bibelskolen, står det en prestestilling og venter på dem. Studentene fra sist semester var da i alderen 22-41 år.

Bibleskolens rektor Andriamparany Jean Christian foran biblioteket.

Den gassiske kirke har ennå ikke ordinert noen kvinner til prester, selv om de følger den samme lærerplanen som mennene. Vil det si at kvinnene utdannes til arbeidsledighet? Både og. De kan fylle alle andre kirkelige stillinger og kan dessuten være populære kone-emner. Jeg lurer på om det er en problemstilling som av og til blir tatt opp, det at kvinnelige prester ikke er akseptert som prester i den gassiske kirken. Det har vært tatt opp på kirkemøtet flere ganger, forteller Andriamparany, men kirkepresidenten har ennå ikke tatt stilling til dette spørsmålet. Rektoren virker nesten litt brydd.

Tre av de nye studentene bærer på møbler de hadde kjørt, de to til venstre hadde nettopp giftet seg.

Det er tydelig at dette er et ømtålig tema. Han poengterer at de har den samme utdanning som mennene, og ofte er minst like godt egnet. Samtidig sier han at det å være kvinnelige prest også kan være et praktisk problem. Kirkene på landsbygda ligger ofte langt vekk fra kjørbare vei, og man må kanskje sykle eller gå i flere dager. Da spiller både fysisk styrke og sikkerhet inn. Og så har det vel litt med politikk og tradisjoner å gjøre også. Vi har jo aldri hatt kvinnelige prester her, og det er ikke alle som liker endringer.

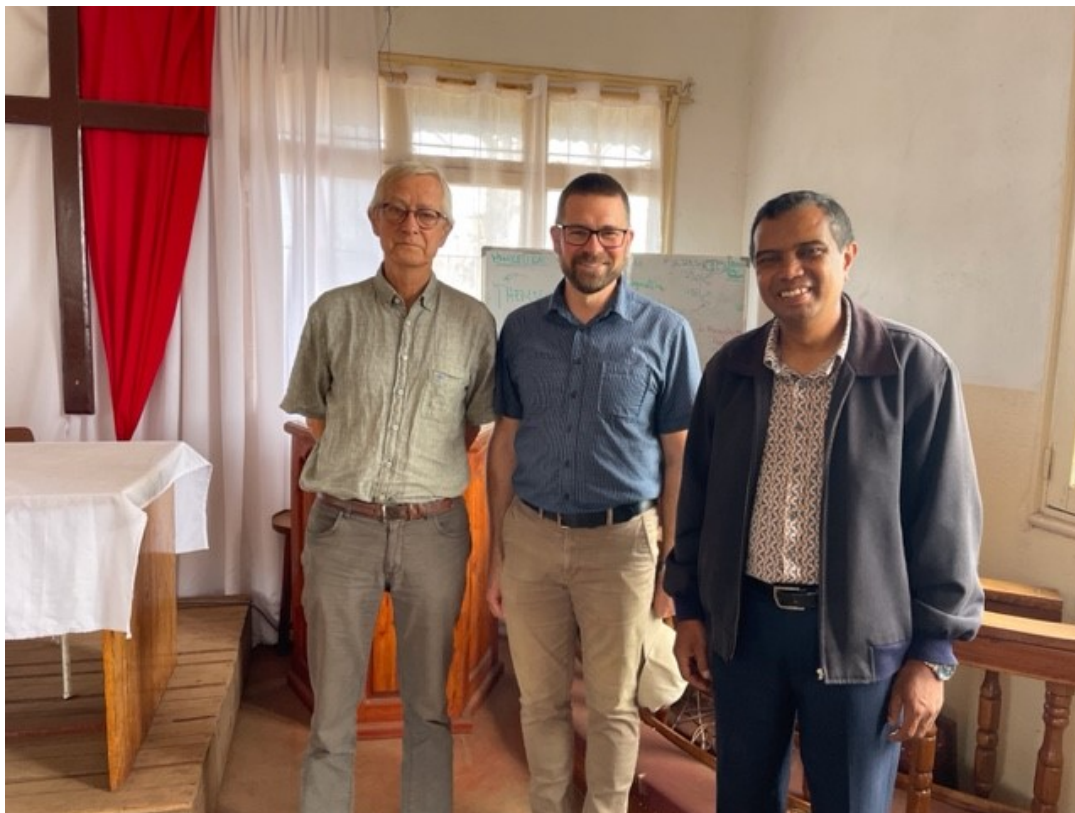
Når vi besøker skolen, har ikke semesteret kommet i gang ennå, men det er rett rundt hjørnet. Midt i oktober er skolestart på Madagaskar. Da ventes 75 nye første-års studenter. Tredje-års kullet teller nå 85 studenter, hvorav det er 23 kvinner og 52 menn. Studentene som går her, har et høyt kunnskapsnivå. Bibelen er noe de fleste kjenner svært godt. Men personlig egnethet er også viktig. Det er stor prestisje i å være pastor på Madagaskar.

Rektor og skribent på første rad i klasserommet.

Bibelskolen tilbyr også en bachelor-grad i teologi. Da tar studentene ett år med tilleggsutdanning i tillegg til å skrive en større oppgave. Dette er noe som gjøres ved siden av full jobb, og kan derfor være ganske krevende for både studenter og lærere. De som ønsker å ta en master, må i tillegg gå fem år på presteskolen i Fianarantsoa.

Før Andriamparany Jean Christian overtok som rektor var det noen utfordringer i staben ved skolen. Det var etter dette at han ble utpekt som nye rektor. Synoden ville ha meg her fordi jeg har gode evner innen konfliktløsning, sier han. Og etter å ha vært pastor i 22 år, var jeg veldig klar for nye utfordringer. Nå er han leder for 7 lærere, hvorav 4 jobber fulltid og 3 deltid. 2 av dem er språklærere. Det er både menn og kvinner i disse stillingene. Det er mange ektepar som er studenter ved skolen, og flere av dem har barn. For tiden er det ca. 20 barn i skolens egen barnehage.

Kjetil Aano (tidligere rektor ved skolen), Kristoffer Hansen-Ekenes (nåværende misjonær og jobber med bibeloversettelse) og nåværende rektor Andriamparany Jean Christian.

norske kroner. I tillegg betaler de som bor på området en symbolsk husleie. Det er først og fremst par og familier som leier en av de 18 boenhetene som finnes her.

Jeg har en stor drøm, sier Andriamparany, i det vi gjør oss klare for en liten omvisning på skolen. Det er å få økonomi til å kunne bygge flere boliger for studentene, slik at flere kan bo her på området. Jeg ber hver dag om at vi må få minst ti boenheter til før jeg er ferdig her. Da kan vi selv leie ut til studentene, og pengene går tilbake til skolen i stedet for til private.

Det sammenraste fjøset skal en gang settes i stand igjen - og kanskje bli til en studentbolig. Imens slipper korset i veggen solstrålene in...

Andriamparany er fornøyd med hvordan skolen fungerer i dag, og synes det er gode arbeidsforhold på stedet. Likevel ligger den dårlige økonomien der som en konstant bekymring. Det har hendt at lærere har sluttet fordi lønningen ikke har strukket til for mat og underhold av familien. NMS er vår offisielle støttespiller, fortsetter han, men beløpet de bidrar med har gått ned for hvert år. I starten fikk vi nok til å dekke alle utgifterne. Nå rekker det bare til det halve, så vi er stadig på jakt etter nye bidragsytere. De fem synodene betaler sin del, og studentene betaler 150 000 Ariary i året, tilsvarende ca. 375

Når vi rusler rundt på området, ser vi at bygningsmassen er nedslitt og trenger svært til både oppussing og oppgradering. Et lite, sammenrast fjøs står også og venter på å bli satt i stand igjen. Og så snakker vi litt om muligheten for å utfordre noen norske utdanningsinstitusjoner til å være med å bidra. Uten mer hjelp utenfra blir det ikke mer bygging, og naboene vil bygge stadig nærmere – på skolens tomt. Det er forståelig at dette er en stor bekymring og et viktig bønneemne.

Til tross for anstrengt økonomi, mener Andriamparany at han har fått selve drømmejobben. Jeg liker godt å undervise og jeg liker å møte elever som har mål, motivasjon og ambisjoner. Når jeg merker at de tar til seg det jeg underviser dem om, gir det meg stor glede.

Mangarano - de utstøttes by

Tekst og foto: Kristin Hulbak Skaar

13.11.2023

I oktober besøkte Kristoffer Hansen-Ekenes, NMS-misjonær, og jeg til Mangarano, den tidligere lepralandsbyen 15 kilometer sørvest fra Antsirabè.

Det er tidlig morgen en søndag i oktober, og vi er på vei til lepralandsbyen Mangarano. Vi kjører sørover fra Antsirabè mens morgensolen klatrer stadig høyere opp på himmelen. Den siste delen av veien er i heller dårlig forfatning, men vi nyter den

Madame Marie sammen med presten og NMS misjonær Kristoffer Hansen-Ekenes.

praktfulle naturen som passerer forbi vinduene våre. Høyt og fritt ligger landsbyen, litt utenom allfarvei. For drøyt hundre år siden var det nesten ingen som bodde her. Nettopp derfor var det et perfekt sted for NMS å bygge en ny landsby for leprapasienter. Det var jo ingen som ønsket dem som naboer. Etter hvert som folk oppdaget dette vakre og fredelige området, ble det stadig flere som bosatte seg her. Nå er det vokst frem en ny landsby rett ved, på andre siden av veien. Og det vi kjenner som lepralandsbyen Mangarano, er nå også å regne som en vanlig landsby.

Vi treffer madame Marie i den lille kirken på stedet. Hun gjør klar til dagens gudstjeneste. Det er mange måneder siden sist det var prestebesøk her, men i dag kommer ingen ringere enn prest og misjonær Kristoffer Hansen-Ekenes og skal holde gudstjeneste. Ikke rart det blir godt oppmøte i kirken! Madame Marie vokste opp her i landsbyen, med en far som var spedalsk. Hun er i dag lønnet leder og koordinator i Mangarano. Hun er også katekist, og leder gudstjenesten når det ikke er prest til stede. Arbeidet her i landsbyen ser hun på som sitt store livskall.

Kirkekoret bidrar - også noen sittende fra forreste rad, da føttene er så ødelagte at det gjør det vanskelig å stå og gå. Men stemmeprakten er det ingenting i veien med.

I 1887 startet NMS sitt arbeid blant de spedalske ved å opprette spedalskehjemmet Ambohipiantrana i Antsirabè. Navnet betyr Barmhjertighetens by, og hjemmet lå på andre siden av den lille innsjøen nedenfor der Lovasoa ligger i dag. Dette var det første diakonale arbeidet til NMS, og også et av de første bistandsprosjektene i Norges historie. Frankrike var på den tiden okkupasjonsmakt på Madagaskar og ønsket ikke ha de spedalske i byen. Frykten for smitte var stor. NMS måtte derfor finne et nytt sted. Valget falt på Mangarano, cirka 15 kilometer sørvest for Antsirabe, hvor de etablerte en lepralandsby. Den sto ferdig i 1919. Det ble bygget sykehus, boliger, skole og en stor, flott kirke. Det ble også opprettet et barnehjem for de nyfødte barna, i håp om at de skulle unngå å bli smittet. Det var stort sett enslige, kvinnelige misjonærer og diakonisser som bodde og viet sitt liv til arbeidet på Mangarano.

På det meste bodde det nesten 1000 personer i landsbyen. Det var folk med aktiv lepra og deres familier. Etter hvert som det kom gode medisiner på markedet, gikk antall beboere ned. I 1963 var det 163 syke i byen. I dag bor det 70-80 mennesker i landsbyen. 17 av disse er fysisk preget av lepraen, men medisiner har gjort at de nå regnes som friske. Resten av innbyggerne er etterkommere etter spedalske.

I 2015 avsluttet NMS sin økonomiske støtte til Mangarano, og 19. juli samme år ble spedalskelandsbyen Mangarano markert avviklet. Det var ikke lenger noen der med aktiv sykdom, og NMS så det derfor ikke som sin oppgave å fortsette å støtte landsbyen. Og med det var nesten 130 års arbeid med spedalske i området rundt Antsirabè et avsluttet kapittel. Innbyggerne ble oppfordret til å flytte tilbake til sine hjemsteder, og fikk tilbud om både praktisk hjelp og litt startkapital i den forbindelse. For noen gikk dette fint, for andre ble det for vanskelig å flytte. Mangarano var nå deres hjem. Dessuten var det ikke lett å se på seg selv som frisk etter mange år med lepra. Mange hjemsteder var også skeptiske til å ta imot dem. De som valgte å bli igjen på Mangarano, fikk flytte over i nye, enklere hus på andre siden av veien, nærmere resten av lokalsamfunnet. Målet var at de nå skulle kunne klare seg selv. Enkelt husdyrhold og dyrking av jorden var noe de var vant med. Det var skole og kirke i nærmiljøet, men det er fortsatt ikke så lett for de fra omsorgsbyen å møte opp på disse stedene. Skolen er ofte for dyr for mange, og i kirken går de ikke i fordi de føler at de ikke er velkomne.

Den flotte kirken har ikke vært i bruk på mange år. Den er for stor til en såpass liten forsamling. Dessuten er taket lekk flere steder.

Det er vanskelig for madame Marie å forstå hvorfor ikke innbyggerne bare kunne ha blitt boende i husene på området. De er jo så mye større og mer solide enn de nye husene som familiene flyttet over til. Men bygningene i byen ble overført til Den gassisk-lutherske kirke på Madagaskar (FLM) sentralt. De fikk ansvaret for å holde bygningene ved like og å fylle dem med positive aktiviteter som bibelskole, diakonalt senter eller annet som det måtte være behov for. Foreløpig har ingen ting skjedd, og nå, nesten ti år etter, står bygningene og forfaller. Det er mange bolighus, kirke, sykestue, misjonsstasjon og lagerbygninger som står tomme og venter på å fylles med nytt liv. Det hersker ro og stillhet over området nå. Det er både fint og vemodig å tenke på at her ble mange liv reddet – men her var det også flere som ofret hele sitt liv og virke for å hjelpe andre - i fare for selv å bli syk. Nå blir det spennende å se om og når det som ble bygget opp for over hundre år siden igjen vil fylles med nye aktiviteter, eller om beboerne fra Mangarano like gjerne kunne ha blitt boende i det som en gang var deres hjem.

Visste du at det er laget en film som belyser livet og historien ved Mangarano? Filmen *De utstøtte* hadde premiere i 2019 og kan settes opp for kinovisning ved lokal interesse. Under kan du se traileren for filmen.

[Trailer De utstøtte](#) from [Universitetet i Stavanger](#) on [Vimeo](#).

Bibeloversettelse til tegnspråk

Tekst: Sigrid Hansen-Ekenes, sikridhe@nms.no; foto: IEWG

21.11.2023

Den 6.–9. november ble det arrangert en konferanse i England om bibeloversettelse til tegnspråk. Der var jeg så heldig å både få delta og få bidra!

Det er nettverket IEWG (International Ecumenical Working Group for Deaf Ministry) som var arrangør, og de har vanligvis en konferanse hvert 2. eller 3. år. Temaet for konferansen varierer hver gang, og akkurat i år handlet det altså om bibeloversettelse til tegnspråk.

I august 2022 flyttet familien vår på fem til Madagaskar for å jobbe med bibeloversettelse, og min oppgave her retter seg mot bibeloversettelse til gassisk tegnspråk. Derfor var det veldig nyttig for meg å kunne delta på konferansen og treffe andre som jobber med, eller ønsker å jobbe med, det samme.

Rollespill av fortellingen om Jairus' datter. Målet var å bli oppmerksom på alle detaljene som står eller ikke står i teksten, og hvordan dette slår ut i den tegnspråklige oversettelsen som er mye mer visuell.

På konferansen var vi omkring 80 deltakere og bidragsyttere, og det var folk fra Norden og noen andre land i Europa, i tillegg til en fra Kenya. Døveprest Henri fra Madagaskar som mange av dere lesere kanskje vet hvem er, skulle også deltatt, men fikk ikke visum tidsnok. Derfor representerte jeg dessverre Madagaskar alene.

Menneskene som er knyttet til IEWG-nettverket jobber i døvekirker i sine land. I flere av landene er kirkene engasjert i oversettelse av Bibelen til tegnspråk. Det har skjedd masse på dette området de siste 5–10 årene, og nå er det mange språk som har små eller store deler av Bibelen oversatt til sine nasjonale tegnspråk.

Nå er det kanskje mange spørsmål som dukker opp i hodet ditt.

- «Bibelen på tegnspråk? Hvordan ser det ut? Skriver man tegn, eller er det tegninger?»

- «Flere nasjonale tegnspråk? Jeg trodde tegnspråk var internasjonalt?»

- «Hvorfor skal man oversette Bibelen til tegnspråk, kan de ikke bare lese Bibelen – døve kan vel lese?»

Her er noen korte svar på disse viktige spørsmålene. Bibelen på tegnspråk er på video (se nederst i artikkelen for nettsider med oversatte tekster til tegnspråk). Tegnspråk er ikke internasjonalt; det finnes over 300 nasjonale tegnspråk. Disse skiller seg fra talespråk(ene) i samme land, både i grammatikk og setningsstruktur, og fordi tegnspråk er et gestuelt-visuelt språk, i motsetning til talespråk som er auditivt-vokalt. Det gjør at talespråk og tegnspråk skiller seg mye fra hverandre, og derfor er det fullt mulig å kunne for eksempel norsk tegnspråk uten å forstå norsk skriftspråk.

For mange døve er det nasjonale tegnspråket førstespråket og hjertespråket. Derfor er det viktig at bibelen også blir oversatt til tegnspråk, sånn at Guds ord også kan treffe døve på en måte bare hjertespråket kan.

På denne konferansen var vi flere bidragsytere, som til sammen tegnet opp store deler av det komplekse bildet av oversettelse til tegnspråk. Etter to foredrag hver dag jobbet vi i grupper. Vi hadde blant annet praktiske oppgaver som gav oss en smak av hvor vanskelig det er å oversette noe. Hvordan sikre seg at en ikke lar seg påvirke av majoritetsspråket, og automatisk ta inn ord og uttrykk vi kjenner fra det språket vi er vant til å lese Bibelen på? Og spesifikt for tegnspråk – hvordan uttrykke eller ikke uttrykke følelser i oversettelsene? Hva slags ansiktsuttrykk hadde Abraham da han skulle til å ofre Isak? Det står det ikke noe om i grunnteksten, men i en tegnspråkovversettelse må en ta stilling til slike spørsmål, fordi ansiktet og hele kroppen er med når en beskriver hvordan noe skjer.

Vi hadde også gruppediskusjoner hvor vi prøvde å svare på andre viktige spørsmål, og delte erfaringer fra eget arbeid. Hvordan starter et oversettelsesprosjekt? Hvordan skal de ferdige tekstene gjøres tilgjengelige i etterkant? Hva slags programvare og tekniske hjelpemidler finnes det? Hvordan sikre at kontrollen over og eierskapet til oversettelsesprosjektet sitter i de lokale døvemiljøene, og ikke styres av dem som bidrar med penger til prosjektet? Mange spennende og viktige diskusjoner.

Hege Lønning delte egen-erfarte tips om hva man må ha tenkt på før man starter et nytt prosjekt med oversettelse til tegnspråk.

Steve Parkhurst fortalte om situasjonen i verden når det gjelder Bibelen på tegnspråk, og delte erfaringer fra arbeidet hans med oversettelse til spansk tegnspråk.

I tillegg til fulle dager med faglig program hadde vi selvfølgelig gode kaffepauser og måltider hvor vi ble kjent og knyttet viktige kontakter. Vi står ikke alene i arbeidet, og vi kan dra nytte av hverandres erfaring og kompetanse inn i et krevende og spennende arbeid. Og jeg drar hjem med utvidet kunnskap og utvidet nettverk, og gleder meg til å jobbe videre inn mot Bibelen på tegnspråk på Madagaskar.

Ønsker du å se eksempler på hvordan Bibelen på tegnspråk kan se ut? Da kan du besøke disse nettstedene:

<http://www.dovekirken.no/ressurser/> (norsk tegnspråk)

<http://www.deafbible.com> (over 50 ulike tegnspråk)

Fra motløshet til mulighet

Tekst og foto: Kristin Hulbak Skaar

06.12.2023

Hvordan kan vi drive et nyttig arbeid i Antsirabe uten å konkurrere med allerede eksisterende prosjekter? Hvem faller utenfor og kan ha behov for vår hjelp? Dette var spørsmål NMS stilte seg for drøyt 20 år siden.

Et forskningsteam ble engasjert, som kom frem til at det finnes få, eller ingen, tilbud til gruppen unge voksne. Dette førte til at kirken startet opp sitt diakonale arbeid blant unge, fattige voksne: SDL (Soritrasa Diakonaly Loteana). Det overordnede målet for prosjektet ble å få flere unge, fattige i alderen 18–34 år inn i varig arbeid slik at de kunne få noe å leve for og noe å leve av.

Jessica og mor. Husets ene rom er både stue og soverom i ett, med sengene plassert i hjørnene.

Prosjektet og satsingen viste seg raskt å bli meget vellykket. Kravet til søkerne er at de minst må ha fullført 5. klasse på folkeskolen, slik at de kan lese og skrive. Samtidig skal de ikke ha videregående utdanning og ikke være gift. Den enkelte må selv betale 15 prosent av utgiftene til det seks måneder lange tilbudet. Dette er med på å skape et eierskap til det de er med på. Resten dekkes av prosjektet, som støttes av NMS. Søkerne må virkelig være motiverte og trengende. Enslige kvinner med omsorg for barn prioriteres.

Mange av deltakerne kommer rett fra gaten og kan svært lite om både personlig hygiene, ernæring og det å ta vare på egen helse. Hver torsdag er det undervisning i ulike temaer som det helt elementære innen helse, ernæring, hvordan kle seg, matlaging og hygiene. Litt bibelundervisning er det også plass til. Økonomi og budsjett er et annet viktig tema, og ikke minst det å omgås folk på en høflig og ordentlig måte. Resten av uken går med til å delta i arbeids trening og å få opplæring innenfor det yrket den enkelte kunne tenke seg.

Prosjektet har hjulpet mange unge voksne i arbeid. Men det er ikke alle som lykkes. I oppstarten av prosjektet lyktes det for 70-80 prosent av deltakerne å etablere og holde fast på arbeid over tid. Nå er det kanskje bare 50 prosent det går bra for. Det gjenspeiler situasjonen i landet. Det er vanskelige økonomiske tider, og mange strever for å klare seg.

Hajanirina er koordinator for prosjektet - hun er til høyre på bildet oppe sammen med to medarbeidere. Sammen med henne besøker vi to jenter som har vært med i opplæringen. Den første er Jessica. Hun bor i et enkelt plankehus i et av de fattige strøkene i Antsirabe, sammen med foreldrene, en bror og en søster. Jessica er en ung, flott dame i begynnelsen av 20-årene, med jobb, selvrespekt og store ambisjoner. Slik har det ikke alltid vært. Familien er fattig. Det var ikke hver dag det var mat å få. Jessica var motløs og desillusjonert og hadde ingenting å gå til. I sin lokale kirke fikk hun høre om SDL. Hun tok kontakt, søkte og ble tatt opp. Det har hun aldri angret på.

I dag jobber Jessica som baker hos et cateringfirma. Det er fem ansatte i bedriften, og Jessica er nestkommanderende etter sjefen. Hun trives godt, er fornøyd med både arbeidsplass, oppgaver og lønn. Likevel har hun ambisjoner om å nå lenger. Hennes mål er å starte sitt eget cateringfirma med bakeri og flere ansatte. Og det har hun stor tro på at hun skal klare. «Jeg er svært takknemlig for at jeg fikk være med i dette prosjektet», sier Jessica.

Alle må med, både tanter, prosjektleder, hovedpersonen selv, skribent og mor.

Aina har med seg barna på jobb. Og siden kundene ikke er så mange, får hun som oftest god tid til å ta seg av dem.

vanskelige tider for folk på Madagaskar. Det brukes ord som krise, dårlig økonomistyring, tilbakegang. Det er så mange fattige i dette landet. Mange unge går inn i voksenlivet uten arbeid, uten mulighet til å forsørge seg selv og eventuell familie, og mange også uten håp og drømmer for egen fremtid. Vi kan ikke nå alle, sier Hajanirina, men vi kan nå noen. Og det er mange som har fått hjelp til å skape seg et livsgrunnlag gjennom prosjektet vårt i disse 20 årene vi har holdt på. Jeg er glad og takknemlig for å kunne ha en så viktig og meningsfylt jobb, smiler hun.

Den neste vi besøker er 40 år gamle Aina. Hun ble med i prosjektet i 2016. Hennes store drøm var å bli frisør. Da opplærings-tiden var over, var hennes praksisveileder så fornøyd med henne at hun tilbød Aina å leie et lite lokale.

Her åpnet hun sin lille frisørsalong. Etter hvert fikk hun bra med kunder, og bedriften gikk fint. Så kom koronapandemien. Kundene uteble, og har ikke kommet tilbake siden. Oppdragene er i dag svært få, og inntektene deretter. Hun selger derfor brukte klær, vesker, litt leker og annet småtteri for å spe på økonomien. To små barn har også kommet til. Mannen til Aina kjører buss. Likevel har de ikke nok til å dekke de daglige utgiftene. De er nå i en situasjon hvor de må vurdere å si opp leieavtalen til frisørsalongen. Hun håper det plutselig skal dukke opp noen som vil støtte henne økonomisk. Hvis ikke må hun avvikle foretaket sitt. Et alternativ er å oppsøke folk i nabolaget og tilby hjemmeklipp, i håp om å få i hvert fall noe inntekt. Selv om situasjonen er vanskelig, har Aina fortsatt mål og håp for fremtiden. Hun har lyst til å lære mer om sminke, lakkering av negler med mer, slik at hun kan åpne en kombinert frisør- og skjønnhets-salong. Men enn så lenge er kampen om å kunne forsørge sin lille familie det hverdagen dreier seg om.

Mens tuctuc-en frakter oss tilbake til Lovasoa lurer jeg på om Hajanirina var klar over at det stod så dårlig til hos Aina nå. Jo, hun hadde en mistanke om det. Og det er ikke bare henne det er vanskelig for. Under koronapandemien var det ikke så lett, og så har de ikke kommet helt i gang igjen. Det er i det hele tatt

Ingen skal bli etterlatt

Tekst: Mparany Rakotondrainy, mparanyr@nms.no; foto: Erison Ernest Solohery

19.12.2023

Uttrykket "ingen skal bli etterlatt" er et sentralt løfte i 2030-agendaen for bærekraftig utvikling og de tilhørende bærekraftsmålene, og det nevnes ofte i forbindelse med inkluderende utdanning. Uttrykket beskriver en forpliktelse til å skape et samfunn som er rettferdig og inkluderende for alle, uavhengig av rase, kjønn eller andre faktorer. Det er også en oppfordring til handling for å sikre at alle mennesker får tilgang til de ressursene og mulighetene de trenger for å nå sitt fulle potensial. Spørsmålet er om dette er realistisk. Hvor lang tid vil det ta før samfunnet vårt virkelig har inkluderende skoler,

NMS har i mange år støttet blindeskolen i Antsirabe, og skolen har gjort et stort arbeid, men i skoleåret 2022-2023 fikk bare 75 blinde barn tilgang til skolen. Hvor mange blinde barn ble etterlatt? Det vet ikke skolen. Myndighetene vet ikke heller. Hvem vet? Tusenvis av barn med nedsatt funksjonsevne er overlatt til seg selv i samfunnet. De er fratatt sine grunnleggende menneskerettigheter, rettigheter som alle snakker om på store banner, i radio, på TV og i aviser.

Klasserommene er lyse og elevene får en god undervisning.

Utdanning generelt er akterutseilt, og bare noen få er opptatt av skolene. På Madagaskar er det millioner av barn som mangler tilgang til utdanning. Det er dobbelt så vanskelig når man kommer fra et avsidesliggende område og samtidig har en funksjonshemming. Mangelen på tilgang til utdanning er et alvorlig problem på Madagaskar og fører til en sirkel av fattigdom, ulikhet og diskriminering. Uten tilgang til utdanning har man ikke mulighet til å tilegne seg de ferdighetene man trenger for å få en god jobb eller starte en bedrift. Flere enkeltpersoner og organisasjoner jobber for at barn skal få tilgang til utdanning gjennom tiltak som å skaffe lærebøker, bygge nye skoler og utdanne og utruste lærere, men staten svikter en av sine viktigste oppgaver. Mange barn med nedsatt funksjonsevne har ikke tilgang til utdanning på grunn av mangel på støtte, materiell som Braille-bøker og tekniske hjelpemidler, og ikke alle lærere har kompetanse til å gi den nødvendige støtten til elever med nedsatt funksjonsevne. Skolevesenet er fortsatt langt unna å være inkluderende. Dette understreker behovet for økte investeringer i ressurser og støtte til barn med funksjonsnedsettelse, slik at de kan nå sitt fulle potensial.

Korgene barna lager blir solgt for å skaffe skolen litt inntekt.

Blindeskolen i Antsirabe feirer 100-årsjubileum neste år. I løpet av denne tiden har de gjort et stort arbeid og brukt mye tid og penger på å oppspore blinde barn i samfunnet. Målet er å ta imot flere barn, og til det trenger de flere rom. I dag har skolen bare et begrenset antall plasser. Større kapasitet for innkvartering vil gi mulighet til flere elever på sikt. De gir også økonomisk støtte til barn fra fattige familier slik at de kan gå på skolen. Elevene kommer fra hele øya, fra nord, sør, øst og vest. Blindeskolen på Antsirabe har også stort fokus på fritidsaktiviteter som idrett, kunst, fletting og musikk. Målet er å hjelpe elevene til å utvikle seg både faglig og sosialt. Videre har de et sterkt fokus på fellesskapsbygging, med arrangementer og sosiale sammenkomster for å skape en følelse av samhold blant elevene.

Use Your Talents workshop i Antsirabe

Tekst og foto: Sigurd Haus

19.11.2023

“Det handler om evnen til å se, å reflektere og å handle. Mitt bidrag er å inspirere og dele den kunnskapen jeg har. Jeg oppfordrer dem til å søke og finne skattene som er rundt dem.”

Dette sier Corine Michèle Raharimalala. Hun er lærer ved Betela Seminary, det regionale teologiske seminaret (STPL) i Mahajanga på Madagaskar. Hun er for tiden deltaker på en 15 poengs modul på masternivå med temaet Diakoni og Use Your Talents. Det meste av undervisningen foregår online, men det er også en samling i løpet av studieperioden. Denne høsten var de aller fleste av deltakerne fra Madagaskar (en deltaker kom fra Mali) og det var en samling på Lovasoa – Antsirabe i november. Brorpaten av deltakerne var rektorer og lærere på regionale presteseminarer (STPL).

Faglig ansvarlig for denne modulen er Professor Stephanie Dietrich. I tillegg til henne deltok også rektor og flere lærere ved det Teologiske Seminaret i Fianarantsoa (SALT) – samt generalsekretæren i FLM – Kotobesoa. Amos Ounsoubo, som nå leder det internasjonale Use Your Talents – prosjektet hadde ansvar for det praktiske og deltok også i programmet.

Corine bruker arbeidsmetoden "Use Your Talents" mye med sine studenter.

I det pedagogiske opplegget veksles det mye mellom praksis og teori. Det å aktivt gjøre noe og så dele erfaringer og reflektere sammen er et sentralt pedagogisk "grep". Corine delte det hun arbeidet med sammen med sine studenter. Hun sier at:

"En liste over behov er lett å sette opp. Men det viktige er at de selv finner ressursene de har rundt seg, ressurser som kan brukes for å dekke behovene."

Hun sier at etterhvert ble studentene overbevist om at "de har store rikdommer: folk, land, ting som kan plantes (såfrø) i hvert hjem".

Studentene valgte etterhvert to spesifikke områder:

- Det første var å etablere et fond for akutt medinsk hjelp. Ofte har studentene ikke penger til å betale for akutt helsehjelp. Da vil dette fondet kunne forskuttere betalingen.

- Det andre var arbeid mot mer sund ernæring. Seminaret disponerer jord og gjennom å organisere seg og bruke den kompetansen som finnes i studentgruppen vil de øke matproduksjonen og prøve ut nye vekster.

Corine begrunner disse aktivitetene dels i de akutte utfordringer studentene møter i hverdagen, men hun er også opptatt av at "de vil spre dette i Synoden de kommer fra når de er ferdige med studiene. Jeg vil at de skal dele kunnskap om og erfaringer med ressursbasert lokalsamfunnsutvikling alle steder der de vil arbeide i framtiden."

Stephanie Dietrich kom fra Oslo for å delta på workshopen.

Amos leder det internasjonale "Use Your Talents" prosjektet. Til daglig bor han i Kamerun.